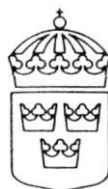

Motion till riksdagen

1986/87:Jo130

Stina Gustavsson m. fl. (c)

Forskning (prop. 1986/87:80)

Mot.
1986/87
Jo130-137

Livsmedelsforskningen måste ha en sådan inriktning att de uppnådda forskningsresultaten på ett effektivt sätt förs ut till landets konsumenter och därmed påverkar deras faktiska beteende.

Det är givet att forskningen på livsmedelsområdet "måste omfatta en helhetssyn på livsmedelskedjan och utgå från konsumentens krav på våra livsmedel", som det sägs i propositionen. Men det yttersta syftet med en sådan helhetssyn måste rimligtvis vara att den faktiska konsumtionen får en sådan inriktning att människors hälsa främjas.

Under hela 1900-talet har forskning kring sambandet kost-hälsa bedrivits. Därmed finns också sedan lång tid tillbaka rekommendationer utfärdade av landets näringsforskare och berörda myndigheter. En stor del av de människor som kan antas vara drabbade av ohälsa eller nedsatt välbefinnande till följd av felnäring skulle kunna leva ett rikare och friskare liv om de bättre anpassade sig efter rekommendationerna.

Det förekommer knappast i vårt land att medborgare drabbas av allvarlig ohälsa till följd av brister hos de livsmedel som står till förfogande. Både i hygieniskt avseende och i fråga om näringsinnehåll finns det över hela landet tillgång till livsmedel som är tillfredsställande. Det kan således inte hävdas att någon konsument tvingas leva på undermålig kost.

Däremot torde det vara så att ett betydande antal konsumenter lever på en olämpligt sammansatt kost. Inte sällan beror det på otillräckliga kunskaper för att kunna forma sitt kosthåll i överensstämmelse med gällande rekommendationer och officiella vetenskapliga slutsatser. Dessa människor är föga hjälpta av att stora resurser läggs på avancerad naturvetenskaplig forskning. För dem är det viktigare att få elementära kunskaper.

En särskild riskgrupp i detta avseende är åldringar som lever kvar i hemmiljö och är beroende av hjälp från utomstående. Många av dessa åldringar har assistans via hemtjänsten. Dessa "assistenter" gör i många fall utomordentliga värdefulla insatser och kan lämna viktiga bidrag när det gäller de äldres kosthåll. Men särskilt yngre personer som arbetar i hemtjänsten har ofta begränsade kunskaper i närings- och matlagningslära. Deras möjligheter att hjälpa åldringarna med mathållningen blir därför otillräckliga.

I rapporten från skogs- och jordbrukets forskningsråd Forskning för bättre mat betonas betydelsen av ökade kunskaper hos konsumenterna. En svaghet i rapporten är, vilket påpekas från en av remissinstanserna. Kooperativa förbundet, att kostutbildningens innehåll och omfattning i grundskolan och gymnasieskolan ej tagits upp till behandling. Liknande synpunkter framför

ICA-förbundet som säger att forskning omkring konsumenternas kunskapsnivå, utbildningsmotivation och utbildningsmöjligheter inom området mat saknas.

Mot. 1986/87
Jo130

Det pågår i dag en kraftig nedrustning av de gymnasielinjer som inte enbart är inriktade på konsumentkunskaper utan är väl lämpade för utbildning i hemtjänsten, nämligen social service- och konsumtionslinjerna. Därmed har hundratals gymnasieplatser med inriktning på kost- och näringslära försvunnit. Möjligheterna att föra ut forskningsresultatet i det praktiska livet har förändrats radikalt.

Det har hittills inte varit möjligt att påverka berörda beslutsfattare så att undervisning i kost- och näringslära blivit ett obligatoriskt ämne i gymnasiet trots många framställningar och övertygande argumentation. Således finns inte i dag grundläggande förutsättningar för unga människor att tillägna sig eller vidarebefordra forskningsresultat på livsmedelsområdet.

Det är mot ovanstående bakgrund nödvändigt att prioritera beteendevetenskaplig forskning och utbildningens roll i detta hänseende.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om den framtida livsmedelsforskningen.

Stockholm den 10 april 1987

Stina Gustavsson (c)

Bengt Kindbom (c)

Gunhild Bolander (c)